

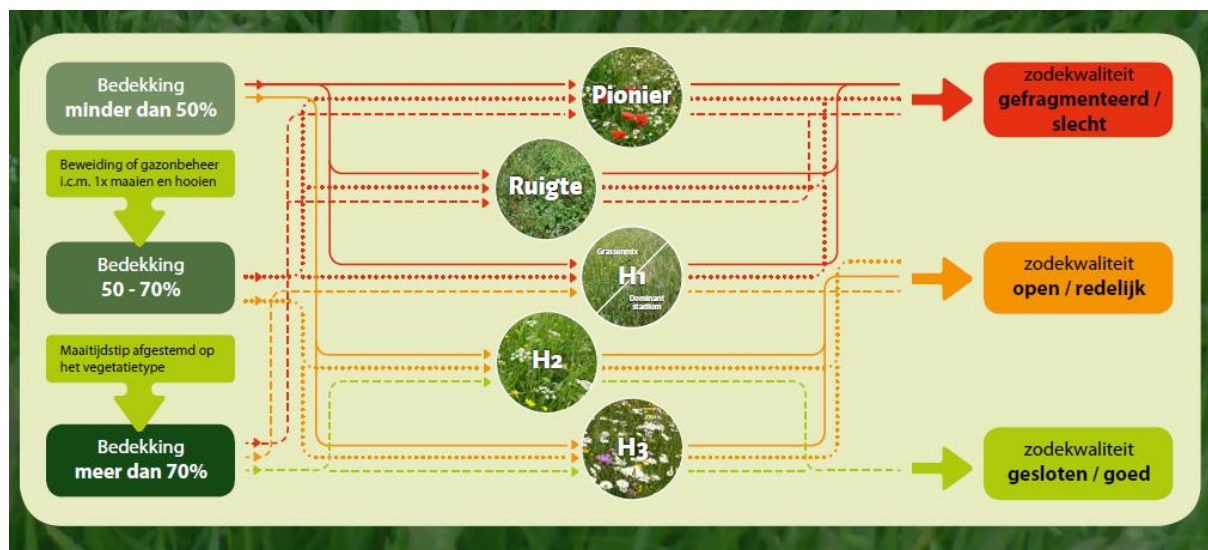
Toelichting poster dijkgrasbeheer

De poster bestaat uit 3 categorieën.

- Vegetatietype
- Beheer van dijkgrasland
- Relatie bedekking / vegetatietype / zodekwaliteit.

Relatie bedekking / vegetatietype / zodekwaliteit.

De bedekking en het vegetatietype leiden gezamenlijk tot een bepaalde zodekwaliteit. Door alle toetsingen van dijkgraslanden kwam ik tot onderstaand schema.

Indien de bedekking laag is en het vegetatietype laag qua score dan leidt dit tot een gefragmenteerde/slechte zodekwaliteit.

Is de bedekking laag maar scoort het vegetatietype hoog dan leidt dit tot een gesloten/goede zodekwaliteit. Etc zie schema. Als de dijkinspecteur zijn dijk qua bedekking en vegetatietype in de vingers heeft dan kan hij/zij voor 90% van de dijkvakken aangeven wat de zodekwaliteit is zonder de plag te hoeven steken.

De bedekking kan je verbeteren door beweiding of tijdelijk een gazonbeheer. Dit kan door klepelen van de vegetatie in het voorjaar als de grasgroei ca 5 – 7 cm is. Absoluut geen hogere vegetatie om verstikking van de zode te voorkomen. Er zijn alleen een paar “maaren”.

- ✓ Bij gazonbeheer is de bedekking vaak hoog. Dit leidt echter maar zelden tot een gesloten zode. De beworteling zit voornamelijk in de bovenste 5 cm.
- ✓ Mos telt niet mee met de bedekking.
- ✓ Bij nieuw ingezaaide dijkvakken wordt tegenwoordig vaak een bloemrijk dijkmenngsel gebruikt. Wat geïmplementeerd kan worden als een H3 vegetatietype en het maai-beheer hierop wordt afgestemd. Dit leidt echter tot een gefragmenteerde zode omdat deze geïmplementeerd moet worden als een pioniervegetatie. Als het maaitijdstip afgestemd wordt op een H3 vegetatie bij deze nieuwe keringen dan zie je in de vervolg jaren (heel) veel Ridderzuring en Akkerdistel.
- ✓ Nieuwe keringen die onder natte omstandigheden zijn aangelegd en afgewerkt geven vaak weinig biomassa door de aangereden ondergrond. Soms ontstaat hierdoor een bloemrijke vegetatie die echter maar zeer ondiep beworteld.
- ✓ Beweiding leidt ook meest tot een goeie bedekking alleen een lage score qua vegetatietype. De doorworteling is daardoor vaak ook beperkt. Alleen lang begraasde dijkvakken, op een goeie manier, en dijkvakken met begrazing i.c.m. maaien en afvoeren leiden tot een goed doorwortelde zode.

Vegetatietype.

De genoemde vegetatietypen komen uit de VTV 2006. Deze typen zijn echter karakteristiek voor bepaling van de mate waarin een grasland zich bevindt. Komt overeen met de ontwikkeling van graslanden in natuurgebieden en agrarisch natuurbeheer. Gemeenten/provincies etc nemen deze type indeling ook steeds meer over omdat dit eenvoudig op te nemen is in digitale systemen waarin de openbare ruimte/bermen/binnenstedelijke natuurterreintjes vastgelegd wordt met een vertaling naar het beheer.

De vegetatietypen zijn vertaald naar hooilandtypen. Indien dijkgraslanden worden beweid kunnen de H1/H2 en H3 omgezet worden naar de weilandtypen W1 / W2 en W3. Hierbij horen wel andere plantensoorten en andere soortensamenstelling. Zoals in de VTV 2006 ook is aangegeven. De H typen zijn echter veel soortenrijker dan de W typen. De doorworteling is bij de H typen meestal beter dan in de W typen. Indien weidebeheer weer wordt gecombineerd met hooien dan krijg je een zeer goede zode (als het goed gebeurt). Voor het vegetatietype is het niet noodzakelijk om alle soorten te determineren. Voor het gehele dijkbeheer is dit ook helemaal niet relevant. Bekijken op een aantal kenmerkende soorten die iedereen zich eigen kan maken is voldoende om een dijkgrasland in een type aan te duiden.

- ✓ Pionier, zijn de net ingezaaide nieuwe keringen of waarbij de rond geroerd is. De zode is altijd gefragmenteerd. Om de pioniervegetatie op een verantwoorde wijze, dus zonder de fase van probleemsoorten als Ridderzuring en Akkerdistel, naar een erosiebestendige zode te krijgen is een aangepast maaibeheer noodzakelijk. Advies is om geen bloemen in te zaaien. Vooral gras en klaver. Probeer zo snel mogelijk de zode dicht te krijgen door een klepelbeheer gedurende de eerste 2 jaar. Voordeel hierbij is ook dat er meer organische stof in de bovenlaag komt waardoor de zode niet zo snel verdroogt in de zomerperiode. Die bloemen komen door een goed beheer vanzelf wel.
- ✓ Ruigte, is een vegetatietype door verkeerd beheer of door verstoring van b.v. hoogwaterperioden. Geven altijd een gefragmenteerde zode.
- ✓ H1 (W1) kenmerkt zich door voornamelijk grassoorten. Om de H1 (W1) soortenrijker te krijgen is het maaitijdstip belangrijk. Vaak zie je dat de H1 in een dominant stadium van Witbol blijft hangen a.g.v. maaien op het verkeerde tijdstip.
- ✓ H2(W2) geeft al meer soorten dan de H1. Geeft meestal een open zode.
- ✓ H3 is het summum. H3 geeft weinig biomassa, geeft altijd een goede zode en geeft de mogelijkheid tot gefaseerd maaibeheer. De H3 vegetaties geven ook weinig insporing. Mijn ervaring is dat ze ook minder overlast van mollen en woelmuizen ondervinden. Grote voordeel van de stabiele H3 vegetaties is ook dat het maaitijdstip niet zo belangrijk is waardoor je onder natte omstandigheden het maaitijdstip kan aanpassen.

Beheer van dijkgraslanden.

Het beheer van de dijkgraslanden is in het centrale deel van de poster aangegeven. Dit is met kleur gedaan. Steeds meer overheden gaan over op de opname van vlakken op te nemen in digitale systemen die gekoppeld zijn aan kaarten. Heb je een bepaald vegetatietype op je dijk en je wil door naar een hoger type b.v. Ruigte en je wil naar H1 als voorstadium van H2. Dan kan het digitale systeem zo geprogrammeerd zijn dat hiermee gelijk de kleur rood op dit vlak verschijnt en dus ook op de uitgeprinte kaart. Per vlak weet je de oppervlakte dus de beheereenheid met de prijs om te komen tot H1 is bekend. Is H1 bereikt, na 1 tot 2 jaar, dan is de koppeling tussen H1 en H2 een gele kleur in de periode maaien mei en eind sept/okt. Hiermee is het bestek makkelijk uit te draaien. Wat je wel moet doen is op de kaart logische beheereenheden aangeven waarbij het laagste vegetatietype bepalend is voor het beheer.

Bestaat dus b.v. 100 meter van je logische beheereenheid uit Ruigte en nog 200 meter uit een H1 dan maai je het gehele dijkvak als een ruigtevegetatie. Die H1 wordt daar niet minder van. Stel je je beheer echter af op de H1 dan blijft de ruigte over die 100 meter een ruigtevegetatie.

Drone inventarisatie

De ontwikkeling van drones gaat behoorlijk snel. De verwachting is dat de bedekking van dijkgraslanden, op korte termijn, door drones bepaald kan worden. Het vegetatietype is wat moeilijker omdat je met kleurverschil zit in droge en natte jaren. Misschien is dit door een kalibratie tussen tijdstip van vliegen en gelijktijdige steekproefgewijze bepaling van het type te ondervangen.

Qua poster.

Doe je voordeel er mee zou ik zeggen en succes. Mochten er vragen zijn dan hoor ik het graag.